

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Jakonen, Mikko

Title: Itsensä työllistäjän arjen realismi

Year: 2016

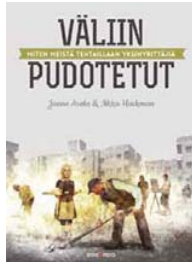
Version:

Please cite the original version:

Jakonen, M. (2016). Itsensä työllistäjän arjen realismi. *Acatiimi*, 18(9), 50.
http://www.acatiimi.fi/9_2016/9.php

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Kirja-arviot

Itsensä työllistäjän arjen realismi

Janne Arola ja Mikko Hackman:

Väliin pudotetut. Miten meistä tehtaillaan yksinyrittäjiä?

Docendo. Jyväskylä. 184 sivua.

Itsensä työllistäjien tukalasta tilanteesta on puhuttu jo yli 10 vuotta. Yleisesti heidät yhdistetään työelämän prekarisaatiota eli epävarmistumista koskevaan keskusteluun. Työntajan kannalta ”joustavaksi” työvoimaksi voidaan nähdä oikeastaan kaikki, jotka eivät työskentele kokopäiväisissä tai vapaaehtoisesti epätyypillisissä työsuhteissa. Heidä ovat siis vastentahtoisesti osa-aikaiset, määräaikaiset, vuokratyöläiset, freelancerit, yksinyrittäjät, erilaisissa palkattomissa työharjoitteluissa ja nollatuntisopimuksilla työskentelevät. Jossain määrin myös työssäkäyvät opiskelijat ja työvoimapolitiittisissa toimenpiteissä työskentelevät työttömät voidaan nähdä prekaarina työvoimana. Näin laskettuna prekaarin työvoiman määrä on noin kolmasosa suomalaisesta työvoimasta.

Käytännössä uudet yrittäjät ovat yksinyrittäjiä eli ihmisiä, jotka perustavat toiminimen työllistääkseen itse itsensä. Heidän määränsä on kasvanut noin 60 000 vuoden 1997 tasosta, jolloin itsensä työllistäjiä oli 119 000. Työnantajayrittäjien määrä on pysynyt vähän alle sadassa tuhannessa. Yksinyrittäjät eivät palkkaa lisää työvoimaa, investoi tuotantovälineisiin tai tavoittele suurta kasvua. Yksinyrittäjien pääomana toimivat maltilliset sijoitukset työvälineisiin, sekä oma työkokemus ja koulutus.

Itsensä työllistäjät ovat tyypillisiä prekaarin työn tekijöitä. Heidän tulonsa määräytyy kysynnän mukaan ja he ovat suoraan työnostajan armoilla. Yksinyrittäjien tekemät työt ovat joko perinteisiä tai uudenaikaisia duunarihommia, kuten siivousta ja kielenkääntämistä. Väliinpudotetut kertoo yksinyrittäjien arkipäivän monista kiemuroista ja ongelmista. Itsensä työllistäjiltä jäävät usein lomat ja sairauslomat pitämättä, eikä heillä ole oikeutta esimerkiksi työterveyshuoltoon. Suomen hallituksen läpiajama uusi laki hankaloitti itsensä työllistäjien asemaa entisestään. Nyt kaikki ”omassa työssään työllistyvät” lasketaan yrittäjiksi, minkä seurauksena työttömyyskorvausten hakeminen vaikeutui.

Monet liitot ovat heränneet itsensä työllistäjien määrän kasvuun. Esimerkiksi Akava perusti keväällä 2016 yrittäjien ja itsensä työllistäjien edunvalvontajärjestön.

Arolan ja Hackmanin kirja on odotettu teos, joka kuvaa kasvavan ihmisjoukon arkea. Se ei ole tieteellinen tutkimus, mutta asiallinen tietokirja. Teos perustuu erilaisten itsensä työllistäjien ja yksinyrittäjien haastatteluihin, mikä tuo eläviä kokemuksia tunnettujen tilastollisten faktojen rinnalle. Se kuvaa erinomaisen hyvin yksinyrittäjien elämän silppuisuutta. Kirja on hyvin kirjoitettu ja rakenteeltaan sujuva.

Kirjaan haastateltujen henkilöiden kuvaukset työstään ja yrittäjämäisestä selviytymisestä saavat kysymään, onko tämä työelämän tavoiteltu tulevaisuus. Tällaista on yrittäjämäinen ”hyvä elämä”, jota meille tarjotaan niin hallituksen, T&E –toimistojen kuin yliopistojen taholta. Kirjan henkilöt todistavat sen puolesta, että yrittämällä voi pärjätä myös koulutusta vaativilla aloilla. Ansiotaso ei tosin välttämättä nouse kovinkaan hyväksi paljosta työstä riippumatta.

Tästä huolimatta, tasaisesti kasvava osa tulevaisuuden työstä on tällaista prekaaria työtä. Kirja ei kuitenkaan keskity voivotteluun, vaan pohtii avoimesti tämänkaltaisen työmarkkinaposition hyviä ja huonoja puolia osana nykyaikaisen työelämän kenttää.